

POLITISK PLATTFORM

Örebro 2022-2026

Politisk plattform 2022–2026

Socialdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet har ingått en överenskommelse om att bilda kommunledning för mandatperioden 2022–2026.

Överenskommelsen bygger på en gemensam syn om en ekonomisk verklighet där det rådande världsläget med stigande inflation, begynnande lågkonjunktur och oro i vår omvärld förtydligar behovet av ekonomisk återhållsamhet, följsamhet i finansiella mål samt budgetdisciplin.

Kommunledningen är överens om att en skattehöjning eller skattesänkning utifrån rådande ekonomiskt länge inte är aktuell för budgeten 2023 – 2024. Om en samstämmig kommunledning anser att en justering är nödvändig ska inget beslut fattas innan en genomlysning av ekonomin och olika alternativ är belyst.

Kommunledningen är överens om att de finansiella målen ska värnas. Låneskulden ska inte öka, om det inte är till förmån för kostnadsminskande eller nödvändiga investeringar.

Kommunkoncernen ska stå för den största delen av utbyggnaden av välfärdens lokaler. Andra aktörer än kommunen kan och ska bidra till utbyggnaden av välfärden när det bedöms som socialt eller ekonomiskt försvarbart.

Näringsliv och tillväxt

Kommunledningen är överens om att ta fram nya attraktiva verksamhetsområden för företag att växa och etablera sig på. Arbetet med att strategiskt använda markreserven ska utvecklas. Exploateringsfrågor ska knytas till näringslivsutvecklingen för eventuella avvägningar.

Elförsörjning och elinfrastruktur ska inte vara ett hinder för etableringar i Örebro kommun och kommunledningen vill samla näringslivet i en dialog kring dessa frågor med elförsörjningsleverantörer och ledningsägare.

Kommunledningen är överens om att fortsätta arbetet med sociala krav i upphandlingar och sociala klausuler så att människor som står långt ifrån arbetsmarknaden går vidare till jobb. Arbets sättet ska inte vara konkurrenshämmande utan utformas på ett sätt som även inkluderar mindre entreprenörer.

Ett näringslivspaket för landsbygden ska tas fram med syfte att underlätta etablering men också skapa förutsättningar att driva företag. Den lokala och kommunala administrationen och regelbördan för företag ska förenklas och effektiviseras. Ett nytt näringslivsprogram ska utformas i dialog med näringslivet. Nya former för samtal och dialog med näringslivet ska tas fram, med separata mötesplatser för dialog kring exempelvis småföretagarfrågor och förutsättningar för besöksföretag.

Förskola och skola

Kommunledningens mål är tydligt – alla barn och elever ska klara målen i skolan.

Resursfördelningsmodellen ska därför i än högre utsträckning riktas så att kunskapsresultaten ökar, skolsegregationen minskar och förutsättningarna för att bedriva en god skolverksamhet för barn och elever i hela Örebro kommun ökar. Resurser ska tidigt sättas in för elever i behov av särskilt stöd.

Fler lärare ska anställas i skolan och lärarnas administrativa börda ska minska. Ett extra år i grundskolan, obligatorisk lovskola, läxhjälp och mindre undervisningsgrupper är exempel på åtgärder som kommunledningen vill utreda för att öka kunskapsresultaten. Varje elev ska ha en plan för hur just den elevens kunskaper ska öka.

En översyn ska göras över regelverket för pedagogisk omsorg med syfte att främja arbetslinjen, barns delaktighet och kunskaper.

Vi ska säkerställa tvåspråkigheten i förskola för barn som använder teckenspråk.

Förskolan ska ses som obligatorisk och vikten av att öka deltagandet i förskolan är stort. Även rätten till fritids ska utvecklas, med arbetslinjen, jämställdhet och integration i fokus.

Elevhälsan ska stärkas. Samarbetet med barn- och ungdomspsykiatrin ska förbättras. Alla skolor ska NPF-säkras, det betyder att kompetens om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ska finnas på varje skola.

Barn och elever behöver goda förutsättningar för att klara skoldagen. Fysisk aktivitet på skolor ska främjas och målet är att alla barn äter av skolmaten.

Studie- och yrkesvägledningen i grundskolan ska stärkas.

Skolorna ska ha tydliga ordningsregler. Trygghets- och värdegrundsarbetet ska utvecklas. Det ska råda nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling i skolan. Kommunledningen ser positivt på användandet av trygghetskameror på skolor där det är nödvändigt och är överens om att kostnaden för kameror inte ska belasta skolpengen.

Kommunledningen ser positivt på skolutveckling på landsbygden.

Äldreomsorg och funktionsstöd

Örebro ska ha en värdig äldreomsorg med hög kvalitet. Utmaningarna inom äldreomsorgen är stora framöver och insatser för att locka fler medarbetare till vårddyrken behövs. Kommunledningen vill se ett arbetsmiljöarbete där representanter för kommun, privata arbetsgivare och fackförbunden tillsammans utformar strategier för hur det ska bli mer attraktivt att jobba inom vård- och omsorg.

För att klara rekryteringen framöver vill kommunledningen också verka för ett regionalt kompetensråd.

Örebro kommun har i förhållande till utfall en förhållandevis dyr äldreomsorg jämfört med andra kommuner. Därför behövs en övergripande ekonomisk plan för kostnadsutvecklingen med jämförelser mot andra kommuners upplägg så att de resurser som läggs används på ett optimalt sätt med kvaliteten inom omsorgen i fokus.

Örebro kommuns äldreomsorg ska utvecklas på ett mer kostnadseffektivt sätt. Underskottet i den kommunala hemvården måste skyndsamt minska ner till en budget i balans. Uppdraget om en åtgärdsplan med riktningar och delmål ges i Övergripande Strategi och Budget (ÖSB) 2023.

Kommunledningen är överens om att Lagen om valfrihetssystem, LOV, är kvar i sin nuvarande form. Justeringar kan behöva genomföras i valfrihetssystemet för att arbetet om att nå en ekonomi i balans inte ska hindras. Fusk, överutnyttjande och bristande kvalitet måste beivras. Kontrollsystemet ska utvecklas och den aktör som missköter sig ska snabbare kunna stängas av. Personal som jobbar inom vård och omsorg ska vara skyldig att meddela brister till kommunen.

Den som jobbar inom äldreomsorgen ska kunna uttrycka sig på tillräckligt bra svenska. När man är i en vårdande situation nära en omsorgstagare ska man prata svenska om inte omsorgstagaren föredrar annat språk. Teckenspråkskompetens inom vård och omsorg ska finnas när det behövs.

Vi vill se en översyn av arbetsinsatser inom äldreomsorgen med syfte att avlasta undersköterskor och vårdpersonal.

Inte minst efter pandemin är arbetet med att motverka ofrivillig ensamhet viktigt.

Kommunledningen är därför överens om att exempelvis öppna upp skolor – särskilt på landsbygden och på platser där inte privata restauranger finns – för att äldre ska kunna träffas och äta tillsammans.

Kommunledningen är överens om att fortsätta prioritera att minska kön till grupp- och servicebostad inom LSS. För att nå dit är byggandet, men också upphandling och köp av platser, nödvändigt.

Den fysiska tillgängligheten i kommunens lokaler ska förbättras.

Daglig verksamhet ska reformeras med syfte att stärka arbetslinjen.

Trygghet

Kommunledningen är överens om att örebroarnas trygghet är ett av de viktigaste områdena att prioritera de kommande åren. En miljard ska satsas fördelat över åtta år på örebroarnas trygghet.

Gängen och narkotikahandeln ska trängas tillbaka. Kommunledningen är överens om att införa ett Narkotikateam i Örebro kommun. Vi vill ge förvaltningen i uppdrag att utreda och utveckla metoder för hur snabbare insatser mot narkotika kan se ut.

En plan ska tas fram för att Vivalla senast år 2027 inte ska vara ett särskilt utsatt område. Planen tas fram i dialog med polisen, civilsamhälle och näringsliv. Kommunens bolag får i uppdrag att bidra till att samlingslokaler som möjliggör samverkan mellan relevanta aktörer i trygghetsarbetet tas fram. Vi vill ge bolagen i uppdrag att starta ett Trygghetscenter i Varberga och Oxhagen, en samlingsplats för det trygghetsskapande arbetet där bland andra säkerhetspersonal, polisen och civilsamhället ska kunna samlas.

Kommunens säkerhetsavdelning ska stärkas och bli mer operativ. Kommunledningen ser positivt på användandet av trygghetskameror och vill även se fler synliga ordningsvakter och väktare. Ett trygghetspaket för de centrala delarna av Örebro ska tas fram.

Kommunledningen är överens om socialtjänstens viktiga roll i det trygghetsskapande arbetet. För att kunna stärka socialtjänsten där det behövs måste först resurser frigöras inom verksamheten. En ordentlig översyn av kostnadsutvecklingen och en utvärdering av effekterna av de förebyggande insatserna behöver göras. Socialtjänstens medarbetare behöver stärkas. Vi ser positivt på en ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och polisen.

Arbetet med våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck ska stärkas.

Föräldrastödsutbildningar är en viktig del i det arbetet.

Kommunledningen är överens om ett krafttag mot välfärdsbrottslighet. En kommission mot välfärdsbrott inrättas med syfte att stävja bidragsfusk och fusk med skattemedel, oavsett om det handlar om fusk av föreningar, företag eller enskilda individer. Kommissionen ska även ha en kommunintern kontrollfunktion.

Insatser för att möta social problematik och ordningsstörningar kopplat till delar av motorburen ungdom ska prioriteras.

Socialt förebyggande arbete

Kommunledningen är överens om att det trygghetsskapande arbetet på kort sikt måste kombineras med ett ordentligt socialt förebyggande arbete på lång sikt.

Förskola och fritids är viktiga insatser för att arbeta socialt förebyggande. LOV Örebro, avgiftsfria lovaktiviteter i hela Örebro kommun, utvecklas ihop med civilsamhället.

Arbetet med Tillsammans för Alla Barns Bästa (kallas också TABB eller Skottlandsmodellen), ska fortsätta. Samverkan med civilsamhället för att locka människor till engagemang och föreningsliv ska utvecklas.

I samarbete med socialtjänsten och försörjningsstöd, men även Region Örebro län och familjecentralerna, bör kommunens uppsökande arbete förbättras. Syftet är att hitta barn och unga som far illa och social problematik som exempelvis extrem trångboddhet.

Satsningar på spontanidrott och multiarenor i områden där förutsättningarna att idrotta är begränsade ska genomföras. Familjecentralernas arbete ska utvecklas genom tydligare uppdrag och uppföljning. Arbetet vid familjecentralerna ska inriktas på socialt förebyggande arbete och integrationsinsatser i främst utsatta stadsdelar.

Kommunledningen är överens om att arbeta för att en ungdomsgård för äldre ungdomar i centrala Örebro ska inrättas.

Klimat och miljö

Kommunledningen är överens om att Örebro kommun ska arbeta utifrån FN:s klimatmål.

Örebro kommun ska bli självförsörjande på klimatsmart energi. För att åstadkomma detta behöver kommunen fortsätta producera egen förnybar el. Ett uppdrag läggs för att säkra Kumbro vinds ekonomi på sikt där även arbetet med egenproducerad solkraft tydliggörs.

Kommunledningen är överens om att utifrån affärsmässiga principer ge de kommunala fastighetsbolagen ägardirektiv om att öka den egna solenergiproduktionen. Vi vill också möjliggöra och förenkla för fler privatpersoner och fastighetsägare att kunna installera solceller.

Arbetet med bostadsområdet Tamarinden ska fortgå. En utvärdering ska göras och därefter bör arbetssättet spridas till övriga staden så att Örebro blir Sveriges första smarta stad.

Kommunledningen vill fortsätta arbetet med att utveckla Hjälmarens. En kostnadsanalys av alternativen för muddring genomförs – målet är att delar av Hjälmarens ska muddras så att Örebro kan utveckla fördelarna med att vara en sjönära stad.

Jämställdhet, hbtqi och mänskliga rättigheter

Kvinnor och män ska ha lika möjligheter att leva och verka i Örebro kommun. Insatser för att främja jämställdhet ska prioriteras där utmaningarna är som störst.

Vi vill främja kvinnligt företagande och stärka förutsättningarna för kvinnor på arbetsmarknaden. En god tillgång till barnsomsorg på kvällar och helger är viktigt för människor som arbetar på oregelbundna arbetstider.

En tydlig åtgärdsplan för hur Örebro kommun ska bli en bättre, tryggare och säkrare plats att leva, bo, studera och arbeta i för hbtqi-personer, unga som gamla, ska tas fram.

Kultur, demokrati och civillsamhälle

Vi ska bredda kulturskolan så att fler barn och unga har möjlighet att delta oavsett var i kommunen de bor. Skollokalerna i hela kommunen och inte minst på landsbygden kan nyttjas. Kulturen är en naturlig del av skolans verksamhet.

Open Art ska finnas kvar, men vi ger ett uppdrag att se över samarbetsformer och gemensam finansiering med näringslivet. Dessutom vill vi utreda förutsättningarna för Open Art att synas mer i hela kommunen.

Stödet till civillsamhället ska bidra till en bra verksamhet. I den nya kommunorganisationen som börjar gälla 2023 kommer principen om "En väg in" för föreningslivet gälla i högre grad. En översyn av föreningsbidrag och kontroller av vad pengarna används till ska genomföras. Föreningar som arbetar mot demokrati och alla människors lika värde ska inte erhålla medel.

Kommunen ska vara en viktig katalysator i kulturlivet. En översyn av Kulturkvarterets ekonomi ska genomföras för att säkerställa en budget i balans.

Kommunledningen är överens om att arbeta för att öka tillgängligheten till kultur digitalt.

Trafik

Kommunledningen är överens om att arbetet med framtidens trafiklösningar behöver anpassas till förändrande omvärldsfaktorer som exempelvis ökande kostnader. Förvaltningen får i uppdrag att jobba med kostnadskontroll och avstämningar för etapp 1 av BRT. Inför beslut om etapp 2 är kommunledningen överens om att en utvärdering av hittillsvarande effektresultat ska göras.

Kommunledningen ser positivt på medborgardialog som metod i frågor kopplade kring trafik. En utredning om framtidens trafik och trafikflöden ska genomföras och kommuniceras brett. Vi vill fortsätta arbetet med att göra det enklare för fler att åka kollektivt eller välja cykel.

Kommunledningen ser positivt på mobilitetshubbar och pendlarparkeringar. Vi vill göra det lättare att parkera i centrum genom exempelvis parkeringsledningssystem i mobilen. Vi uppdrar till de kommunala bolagen att verka för fler laddstolpar.

Kommunledningen vill minska onödiga transporter genom samordning. Vi vill bland annat utreda samordning av kollektivtrafik och skolskjutsar.

Kommunledningen är överens om att väg- och brounderhållet i Örebro kommun ska förbättras.

Om ekonomin tillåter är kommunledningen överens om att arbeta för att ge förvaltningen i uppdrag att i dialog med representanter för pensionärs- och funktionshinderrörelsen utreda införandet av en kostnadseffektiv och anropsstyrd kollektivtrafik i Örebro kommun.

Stadsbyggnad

Örebro kommun ska fortsätta utvecklas och fler bostäder behövs. Vi vill se en ökad tillgång av villatomter, underlätta för byggandet av nya lägenheter som fler har råd att bo i, samt se en blandad bebyggelse i hela kommunen. Dessutom behöver arbetet med ännu smidigare och enklare bygglovsprocesser fortsätta prioriteras.

Underhållsarbetet av gator och belysning ska förbättras. Underhållsplaner ska prioriteras och tas fram. Snöröjning, sopsaltning och sandning ska förbättras – en möjlighet för fler aktörer att bidra ses över.

Bedömningen av bygglovsärenden generellt ska vara mer positiv, inte minst i ärenden som rör klimatsmarta åtgärder som till exempel att montera solceller. För att förenkla regelverket kring bygglov ska en översyn genomföras. Byggnad i trä är en viktig del för att klara klimatutmaningen och bör uppmuntras.

Kommunledningen är överens om att när Örebro växer ska jordbruksmark i så stor utsträckning som möjligt värnas.

Kommunledningen vill se fler boenden för äldre, exempelvis trygghetsboenden, lägenheter och seniorboenden i hela kommunen, även på landsbygden.

Gymnasieskola och arbetsmarknad

Kommunledningen är överens om att reformera Individuella Programmen, IM, så att fler kan nå en gymnasieexamen. Studie- och yrkesvägledningen på gymnasiet behöver utvecklas så att fler kan göra avvägda val. Trygghetsarbetet på gymnasiet ska förbättras.

Lantbruks- och skogsbruksutbildningen ska utvecklas. Samverkan mellan gymnasieskolan och näringslivet ska bli bättre och möjligheten för Ung Företagsamhet (UF) att verka på gymnasieskolan ska förbättras.

Kommunledningen är överens om att införa tydligare krav på aktivitet eller studier för personer i långvarigt försörjningsstöd. Ett aktivitetskrav på 100 procent av individens förmåga är målet. Nya modeller för att få fler människor snabbt i arbete och egen försörjning, exempelvis ett krav anpassat för individen om att söka ett visst antal jobb per månad, ska utredas. I princip och på sikt bör Örebro kommuns norm för försörjningsstöd överensstämja med den nationella.

SFI ska kombineras med praktik eller yrkesspår för att möjliggöra snabbare och bättre språkinläring samt en snabbare väg till jobb eller studier för nyanlända.

Kommunledningen är överens om att utöka antalet platser och bredda inriktningarna inom yrkesutbildningen för att kunna lösa utmaningarna med kompetensförsörjning och samtidigt minska försörjningsstödsberoendet. Här kan och bör fler aktörer än kommunen bidra och andelen privata arbetsmarknadsinsatser och upphandlade praktikplatser kan öka. En auktorisationsmodell för vuxenutbildning och SFI ska utredas så att den på ett kostnadseffektivt och kvalitetsmässigt jämbördigt sätt kan komplettera den kommunala verksamheten där kvaliteten idag är otillräcklig.

Bolagskoncernen

Kommunledningen är överens om att Örebrobostäder AB (ÖBO) fortsatt ska vara en fastighetsaktör med intresse för socialt och ekologiskt hållbart arbete. Vikten av ett starkt allmännyttigt bostadsbolag som bidrar i samhället ska värnas. Därför är ekonomin för ÖBO central. Senast år 2023 ska ÖBO:s analys av den nya renoveringsstrategins påverkan på bolagets framtida kapitalbehov vara klar. Med den som grund ska en ekonomisk plan för ÖBO arbetas fram med tydliga insatser som är nödvändiga för att säkra upp ekonomin.

Vi är överens om att Örebroporten ska pröva en modell för Eyrafältet med gemensamt offentligt och privat ägande.

Kommunledningen är överens om att värna privata investeringar och etableringar.

Västerporten ska användas mer aktivt för att skapa jobb och utveckling i Örebros större stadsdelar.

Resan att utveckla Örebro Airport på ett än mer hållbart sätt ska fortsätta. Målet är att göra Örebro Airport till Sveriges grönaste flygplats. Det kommunala bolaget Kumbro bör inkluderas i det arbetet.

Örebro kommun ska vara en fortsatt aktiv part i arbetet med en snabb tågförbindelse mellan Stockholm och Oslo.

Kommunledningen är överens om att Törsjö Logistik ska fortsätta arbetet med att utveckla verksamhetsområdet för järnvägsnära logistik.

Program för hållbar utveckling ska utgöra en viktig del i bolagens kommande direktiv.

Fritid och idrott

Kommunledningen är överens om att göra en ordentlig översyn av allt stöd till idrottsföreningar för att öka jämställdheten och jämlikheten samt öka flickors möjlighet till idrottande.

Lekmiljöer i naturen, lekotoper samt vattenlek i lekparker ska utvecklas, även i landsbygdsorter.

Vi är överens om att fortsätta framtidssäkra motionsspår med bättre belysning, ökad tillgänglighet och mer trygghet.

Kommunledningen är överens om att utreda en större satsning för ökad möjlighet till breddidrottsutövning. Issport, gymnastik, ridsport och simning är exempel på idrotter där förbättrade möjligheter kan behövas.

Arbetet med att bevara och utveckla Fritidsbankens verksamhet ska prioriteras.

Fritidsgårdsverksamheten är viktig och ska ses över med fokus på tillgänglighet, innehåll och målgruppsanpassning.

Landsbygd

Kommunledningen är överens om att utveckla centrumkärnorna i de mindre orterna tillsammans med medborgare, markägare, näringsliv och civilsamhälle.

Fler cykelvägar till och mellan orterna behövs.

Kommunledningen är överens om att ge ett uppdrag till förvaltningen att utreda hur man kan underlätta för fler på landsbygden att kunna koppla upp sig mot VA-nätet.